

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
41 (1999)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-23-0

BRNO 2000

9 9990385

150, —

PŘEHLED VÝZKUMŮ 41 (1999)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., RNDr. Vladimír Hašek, DrSc.,
Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš, Alice Del Maschio,
Dana Gregorová

Na titulním listě: Orlovice, okr. Vyškov. Letecký dokumentační snímek
zaniklého hradu.

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

© 2000 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

4. complete, secondary blade (l = 54 mm; w = 18 mm; t = 6 mm), patinated silicite, lateral retouch on proximal part and possible bilateral use-retouch, partly covered by calcareous sinter (fig. 2:3).
5. secondary flake, complete (l = 19 mm; w = 27 mm; t = 5 mm), patinated silicite.
6. fragment of blade or flake, patinated silicite (l = 34 mm).
7. chip, patinated silicite (l = 18 mm).

8. chip, slightly patinated, Krumlovský les chert based on black pebble cortex (l = 20 mm) (fig. 2:4).

The artefacts can be assigned to the Upper Palaeolithic and more precisely, based on the core, blade and combination tools, Gravettian.

*Alexander Verpoorte, Leiden, NL
Marián Žemla, Piešťany, SK*

References:

- Klíma, B. 1976: Die paläolithische Station Pavlov II, Přírodovědné práce ústavů ČSAV v Brně, 10 (4): 1-49.

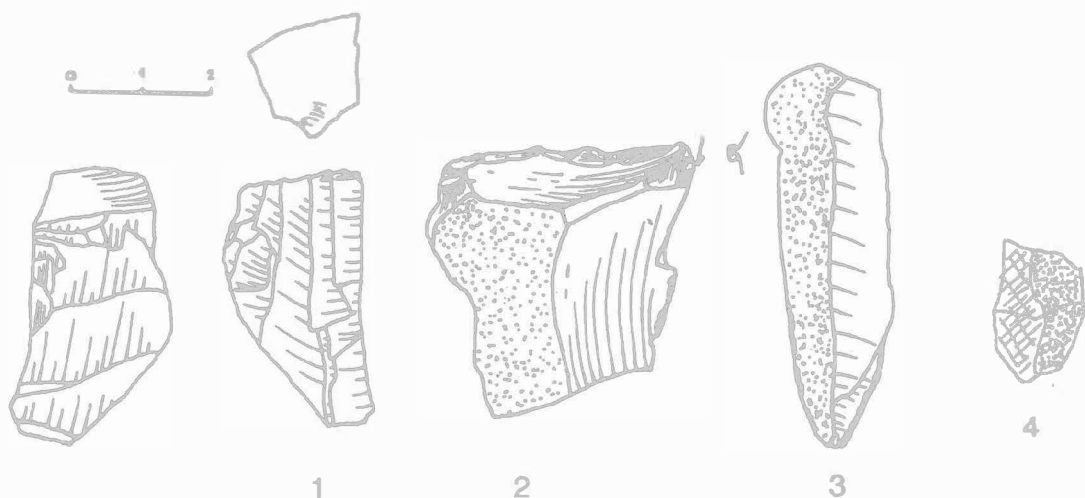
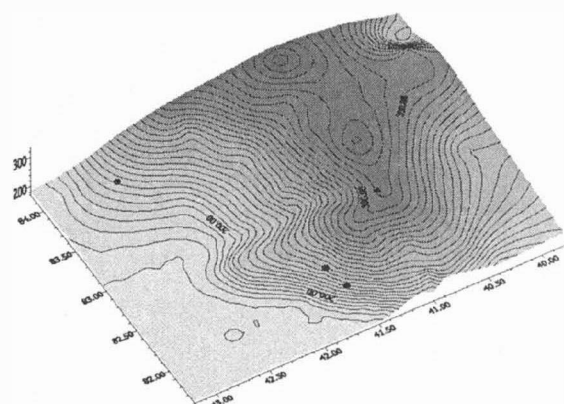

Fig. 2. Artefacts from Pavlov.

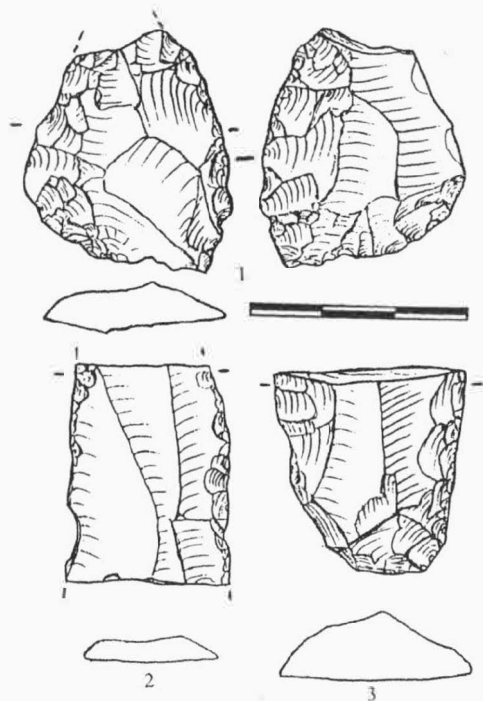
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (k. ú. Jarošov u Uh. Hradiště, okr. Uh Hradiště)

Jarošov I. Aurignacien. Sidliště. Povrchový sběr.

V roce 1999 pokračoval povrchový průzkum lokality (viz Škrdla 1999:177). Z nově získaných nálezů stojí za pozornost oboustranně plošně retušovaný listovitý hrot s odlomenou terminální částí (obr. 2:1), který je vyroben z kvalitního, bílé patinovaného silicitu severské provenience. Z dalších artefaktů je možno zmínit bazální zlomek bilaterálně retušované masivní čepele vyrobené z rohovce typu Troubky = Zdislavice (obr. 2:3) a mediální segment další bilaterálně retušované čepele (obr. 2:2) vyrobené ze silicitu severské provenience. Celkový počet nálezů na lokalitě je ke konci roku 1999 téměř 60 kusů.

Obr. 1. Lokalizace paleolitických lokalit na katastru Jarošova. ● - gravettien (zprava): Jarošov II (výzkum MZM), Jarošov II (výzkum AÚ), Jarošov III; ▲ - aurignacien: Jarošov I. A location of archaeological sites within cadastral territory of Jarošov.

Obr. 2. Jarošov I. Výběr štípané kamenné industrie. Selected artifacts.

Jarošov II. Gravettien - pavlovien. Sídliště. Záchraný výzkum.

V roce 1999 pokračoval záchraný archeologický výzkum sídliště Jarošov II od krycí plochy o rozloze 43 m² na západní okraji lokality (sektory 88-130; z toho 82, 83, 97, 98, 106, 107, 115, 116 nebyly prokopány). V tomto prostoru byla kulturní vrstva pavlovienu uložena bezprostředně pod ornici. S výjimkou několika sektorů (nejvýše ve svahu) byla zachycena periferie osídlené plochy. Nálezový inventář sestával z artefaktů štípané kamenné industrie (414 ks inventarizovaných ve třech souřadnicích a dalších 4,791 artefaktů ve výplavu), kostí lovené zvěře, hrudek červeného barviva a přepálené hlíny. Za pozornost stojí kolekce 119 mikrolitů z nichž 44% představují mikročepelky s otup. bokem, 27% pilky s otupeným bokem, 18% hrůtky typu La Gravette a další mikrohrůtky s ventroterminální retuší a 11% představují ostatní typy (většinou odpad z výroby mikrolitů). Mikrolity představovaly v roce 1999 asi 94% typologického spektra.

Z kumulace uhlíků v sektoru č. 126 (cf. obr. 3), tj. z prostoru, kde byla na nálezy bohatá kulturní vrstva uložena v hloubce 45-70 cm, byl odebrán vzorek na datování. Laboratoř v Groningen poskytla následující datum:

GrA-15137 Jarošov II-3 26.220 ± ³⁹⁰/₃₆₀ BP

Toto datum je pouze nepatrně vyšší ve srovnání s předcházejícími dvěma údaji získanými ve stejné laboratoři ze vzorků uložených mělce pod ornici v sektoru 18 (kost, GrA-9604) a sektorech 18,19,32,33 (uhlíky, GrA-9613). Zmíněná data mohla být považována za nepřesná z důvodu možné kontaminace. Na základě nově získaného data (GrA-15137) lze případnou kontaminaci starších vzorků vyloučit a data GrA-9604 a GrA-9613 považovat za směrodatná. Pro úplnost je zde uvádím:

GrA-9604	Jarošov II-1	25.780 ± ²⁵⁰ / ₂₄₀	BP
GrA-9613	Jarošov II-2	25.110 ± ²⁴⁰ / ₂₃₀	BP

Lokalita Jarošov II odpovídá pavlovienu, osídlení je možno synchronizovat se sídlišti u Dolních Věstonic, Pavlova i Předmostí (cf. van der Plicht 1997).

Celkem (v letech 1996-1999) lokalita poskytla 1,573 artefaktů štípané kamenné industrie inventarizovaných absolutně a dalších 12,484 drobných artefaktů z výplavu (z toho 1,126 kusů bylo přepálených a 640 ks představoval radiolarit). Mikrolitů bylo dosud nalezeno 353 ks. Ve formě drobných hrudek bylo dosud nalezeno 426 kousků červeného barviva. Za pozornost stojí i 60 beztvarych hrudek vypálené hlíny bez stop záměrné modelace.

Z početného osteologického materiálu byla dosud zpracována pouze část (výzkumy v roce 1996, Škrdla - Musil 1999; výzkumná sezóna 1997 a částečně i 1998). Dosavadní výsledky jsou následující:

sob (*Rangifer tarandus*) - 55%
-7 phalagů, dva fragmenty parohu, kloubní hlavice (epif. sin. humeru se zřetelnými zářezy)

vlk (*Canis lupus*) - 11%
-angulární část spodní čelisti s molárcem, 2 canini, distal epif. tibie

liška (*Vulpes* sp. nebo *Alopex lagopus*) - 11%
-premolár, molár s fragmentem spodní čelisti, levá polovina pánve

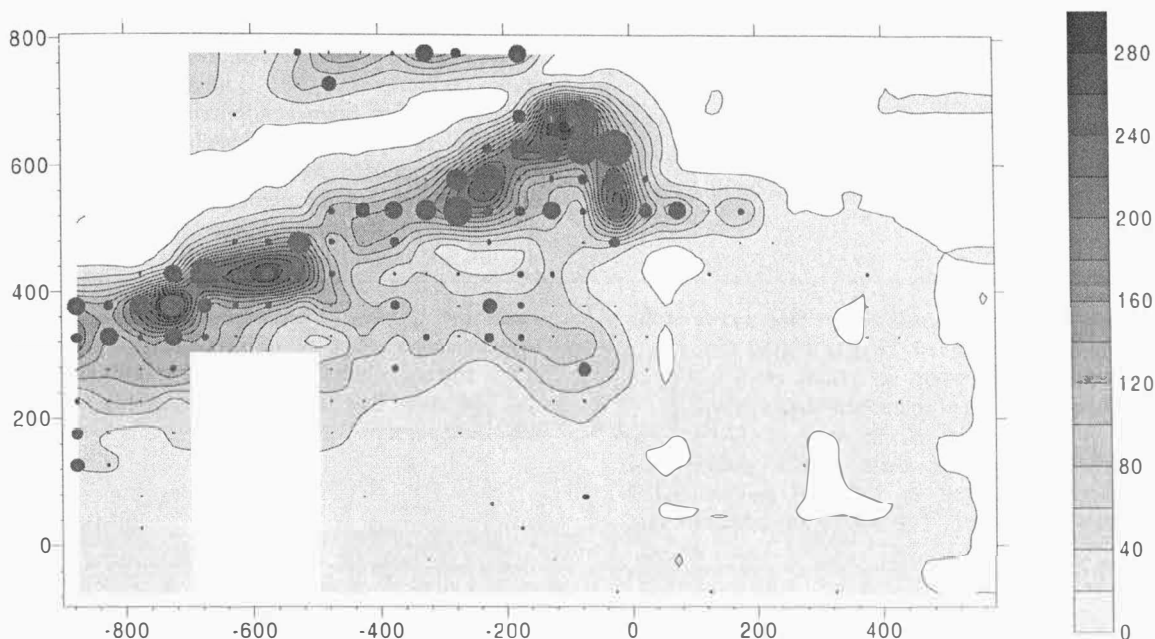
mamut (*Mamuthus primigenius*) - 11%
-část (21 cm) klu, několik fragmentů korodovaných až na spongiozu

kůň (*Equus* sp.) - 4%
-spodní čelist s fragmentem zubu, patrně i množství fragmentů dlouhých kostí ale neurčitelné

rosomák (*Gulo gulo*) - 4%
-os calcaneus (k. patní)

zajíc (*Lepus* sp.) - 4%
-několik řezáků, značně korodované kosti končetin.

Výzkum bude pokračovat i v roce 2000.

Obr. 5. Uherské Hradiště - Jarošov II, výzkumy 1996-1999. Rastrově: distribuce materiálu z výplavu (v síti 0.5*0.5m), poměrné kruhy indikují distribuci mikrolitů (v síti 0.5*0.5 m, max. počet v buňce 10ks). Spatial distribution of sifted artifacts (grid dimension 0.5*0.5 m) - hatched, and microliths distribution - clasified post.

Jarošov III, nad vodárnou. Gravettien. Ojedinelé nálezy. Povrchový výzkum.

V rámci systematického povrchového průzkumu Uherskohradištska bylo na katastrálním území Jarošova vytipováno (na základě počítačových 3-D modelací terénu a studia sídelní geografie, srovnej Škrdla - Lukáš, kapitola Studie a krátké články) několik perspektivních poloh. Při jejich průzkumu bylo v poloze nad vodárnou, na souřadnici [3683.85, 5442.60] (v Gauss-Krügerově zobrazení) nalezeno na omezené ploše v zálivu pole 6 artefaktů štípané kamenné industrie.

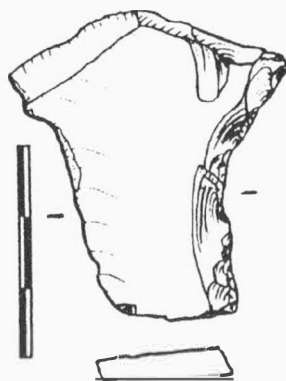
Jedná se o úštěp s konkávní strmě retušovanou hranou vyrobený ze silicitu severské provenience (obr. 6), 4 úštěpy (2 ks silicitu severské provenience, po jednom kusu radiolaritu a neurčená surovina) a segment čepele ze silicitu severské provenience.

Lokalita je situována na nápadném hřbitku v nadmořské výšce 225 m, který je osázen vinohradem a tudíž za účelem sondáže nepřístupný. Na severu je naleziště omezena výraznou strží zahloubenou ve spraši, která navazující na dnes opuštěný hliník s až 10 m mocným profilem tvořeným sprašemi. Z těchto důvodů se lokalita jeví jako perspektivní pro případnou sondáž.

Výzkumy v Jarošově sponzorovali Městský úřad Uh. Hradiště, FYTO Jarošov, spol. s r. o., správa lyžařského areálu v Jarošově (zastoupená Ing. K. Žallmannem a spol. I.B.A.

Kunovice) a D. Sojka. Dík patří i J. van der Plichtovi z radioizotopové laboratoře v Groningen za datování vzorků.

Petr Škrdla, AÚ AV ČR Brno
Ondřej Kruml, PpF MU Brno

Obr. 6. Jarošov III. Artefakt.

Literatura:

Škrdla, P. 1999: Uherské Hradiště - Jarošov (okr. Uh. Hradiště). Přehled výzkumů 40 (1997-1998), 177-179.

Škrdla, P., Musil, R 1999: Jarošov II - nová stanice gravettienu na Uherskohradištsku. Přehled výzkumů 39 (1995-1996), 47-62.

van der Plicht, J. 1977: The radiocarbon dating. In: J.Svoboda, ed., Pavlov I - northwest. Dolnověstonické studie 4, 427-436

Summary:

In 1999, a systematic surface survey of the site Jarošov I continued. To date, almost 60 artifacts were collected. Among new finds are a leaf-point and two fragments of retouched blades (obr. 2).

At the site II, an area of 43 m² was excavated. In 1999, these works yielded 414 artifacts inventoried in 3-D and another 4,791 artifacts were sifted. 119 microliths, which in year

1999 represent 95% of typological spectrum, were found (44% of them represent backed microblades, 27% microsaws, 18% microgravettes and ventroterminally retouched micropoints, and 11% others). In preliminary osteological analysis dominates reindeer (55%). Wolf together with fox and mammoth are represented (each of them) by 11%, horse, wolverine and hare are represented by 4%. Excavations will be continued in 2000.

As a result of a 3-D modeling of landscape, a study of settlement geography, and a systematic survey of the Jarošov cadastral territory, a new site was observed - Jarošov III. Although this site yielded to date only 6 artifacts, it is promising for future survey.